
Zkušenosti práce psychiatra v CDZ s pozadím gestaltterapie

MUDr. Jakub Valenta
Klinika ESET
CDZ pro Prahu 10

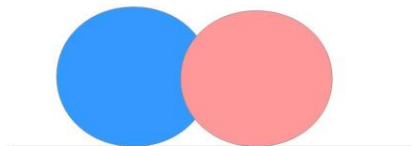
Prvotní impulzy

- práce v CDZ od roku 2019
- v 8/2021 v péči 61 pacientů
- zcela převažující psychotická onemocnění, bez duální AT problematiky
- specifická zkušenost
- snaha popsat, co jako psychiatr dělám, specifika CDZ
- širší rámec - gestalt psychoterapie

Gestaltterapie - klíčové koncepty

- fenomenologie - tvorba smyslu, významů
- teorie pole - vše souvisí se vším
- existenciální dialog - setkání dvou odlišných fenomenologií - uvědomění

- kontakt a kontaktní hranice





Beyond the Pillars of Hercules. A Gestalt Therapy Perspective of Psychotic Experiences - G. Francesetti, M.S.Lobb in Gestalt Therapy in Clinical Practice (2013)

Gestaltterapie - chápání psychotické zkušenosti

- následkem poruchy diferenciacie já-ty, subjekt-objekt, stále přítomna primární konfluencce
- je to spíše něco, co se děje, atmosféra, je těžké určit kde a co k tomu patří, naleznou se ponořený, v psychotickém poli vznikají difúzní vjemy
- bludy, halucinace jako kreativní přizpůsobení - snaha dát tvar beztvaremu, proti konfuzi se světem
- pacient potřebuje jistotu, která pochází z dlouhodobé konzistence pomáhajícího a prostředí, musíme potvrdit povahu pac. individuální zkušenosti a z toho zajistit pocit bezpečí, které je odvozeno ze stabilního vztahu - je důležité akceptovat myšlenku, že je to setting, který léčí pacienta a ne jeden člen personálu.

Nejčastější typy zkušeností s pacienty CDZ

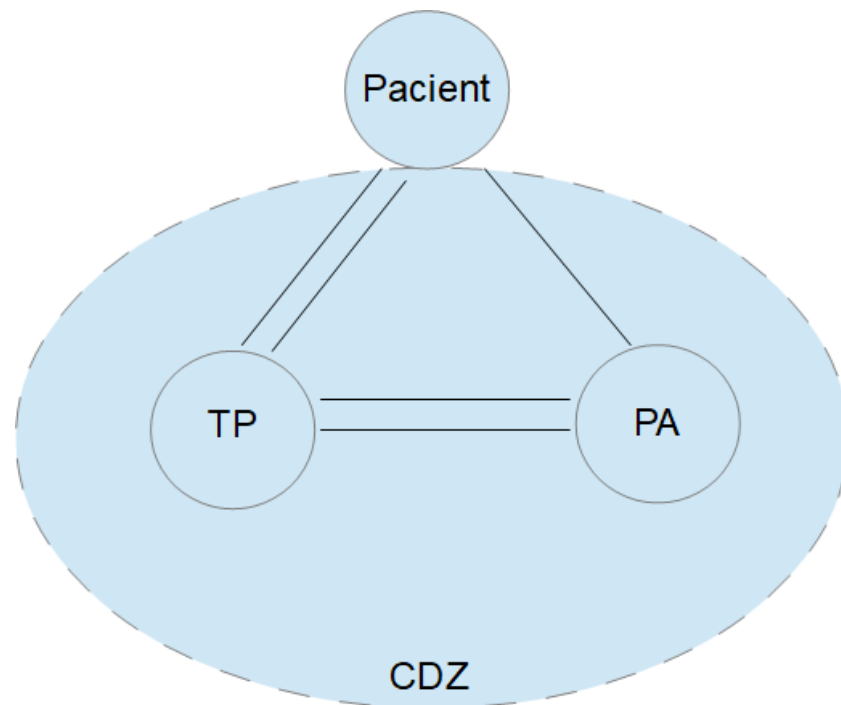
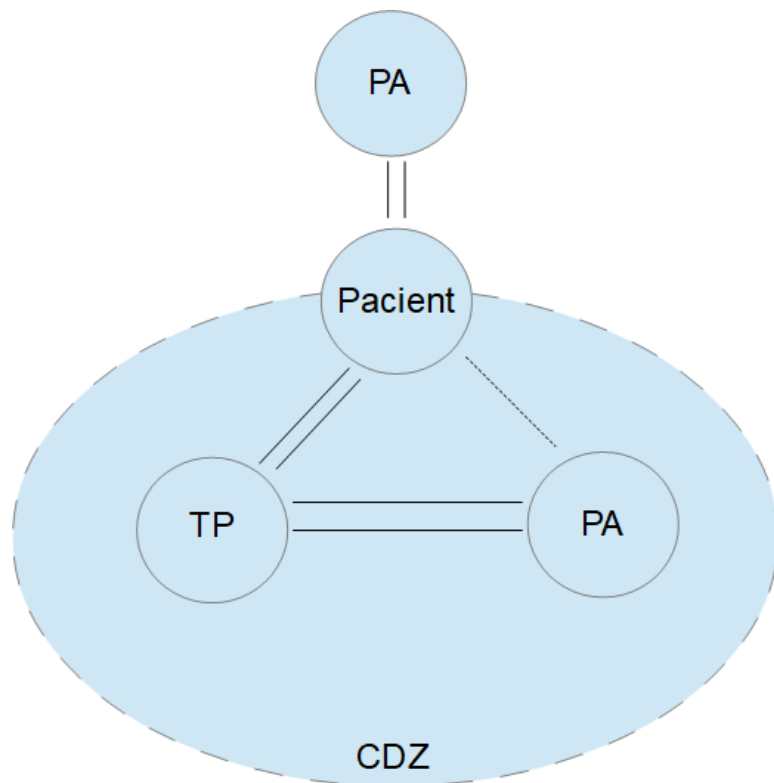
- pacienti přicházející do psychiatrické ambulance pouze sporadicky/jednorázově
- chroničtí pacienti často s reziduální symptomatikou navštěvující psychiatra dlouhodobě a pravidelně
- prvozáchyty psychotického onemocnění (spolupracující)
- pacienti s doprovodným somatickým onemocněním a častěji vyššího věku
- nespolupracující neléčení pacienti a jejich rodiny
- pacienti vykazující i přes psychotickou symptomatiku také hraniční osobnostní rysy

**Dvě roviny:
celkový kontext léčby (pole)**

x

vlastní fenomenologie v kontaktu

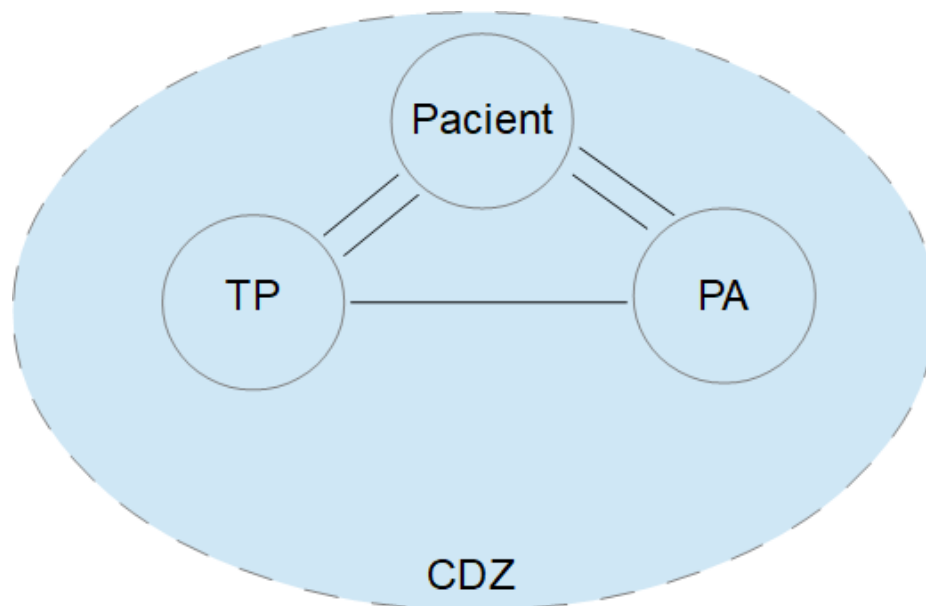
Nárazový kontakt



Nárazový kontakt (absence pravidelné spolupráce)

- moment překvapení, “náraz”
- iniciační úzkost, emoční bouře (Bion), nepředvídatelnost a vysoká míra nejistoty (Úvodní rozhovor v psychoanalýze a psychodynamické psychoterapii - Holub, Telerovský, 2013)
- neúplné informace + odkázanost na jiné zdroje (administrativa)
- odmítnutí/přijetí do služeb
- obtížné sdílení s externí PA, ztráta komplexní provázanosti služeb

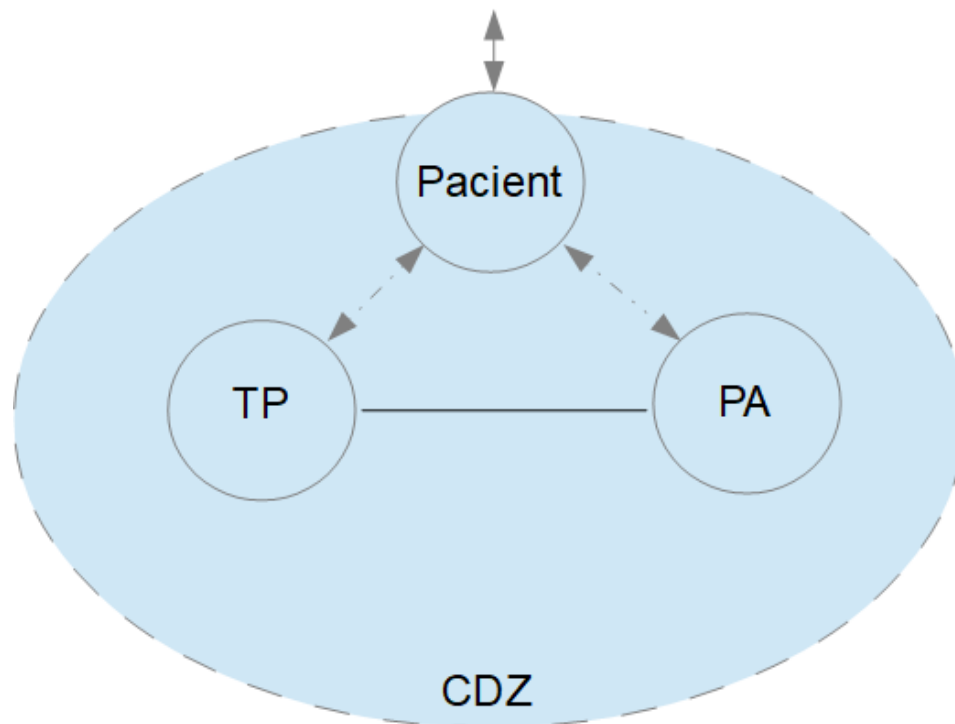
Chroničtí pacienti



Chronicí pacienti

- chronifikovaná pozitivní psychotická symptomatika a negativní symptomatika
- usazení ve své roli nemocného a službách
- medikace většinou stabilní
- osobní kontakt je často matoucí, monotónní, únavný, chudý nebo naopak naléhavý, někdy zahrnující nechtěnými dary (jídlo, knihy)

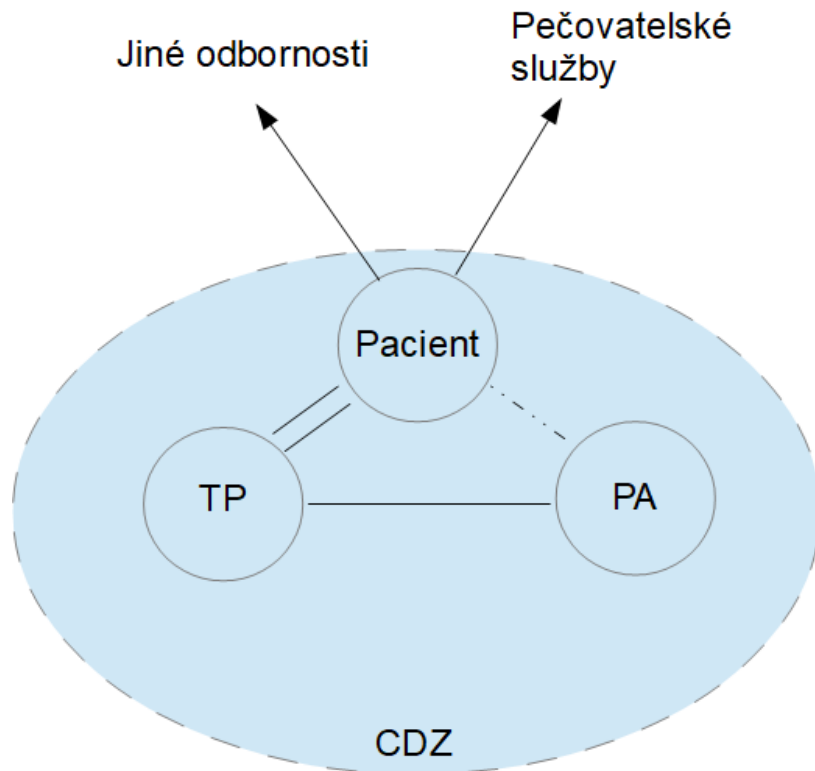
Prvozáchyty



Prvozáchyty

- neporozumění, pochybnosti, nedůvěra
- nestabilita, relapsy onemocnění
- zklamání, nerealistické plány, ŘP, ID
- edukace, vysvětlování léčebných postupů

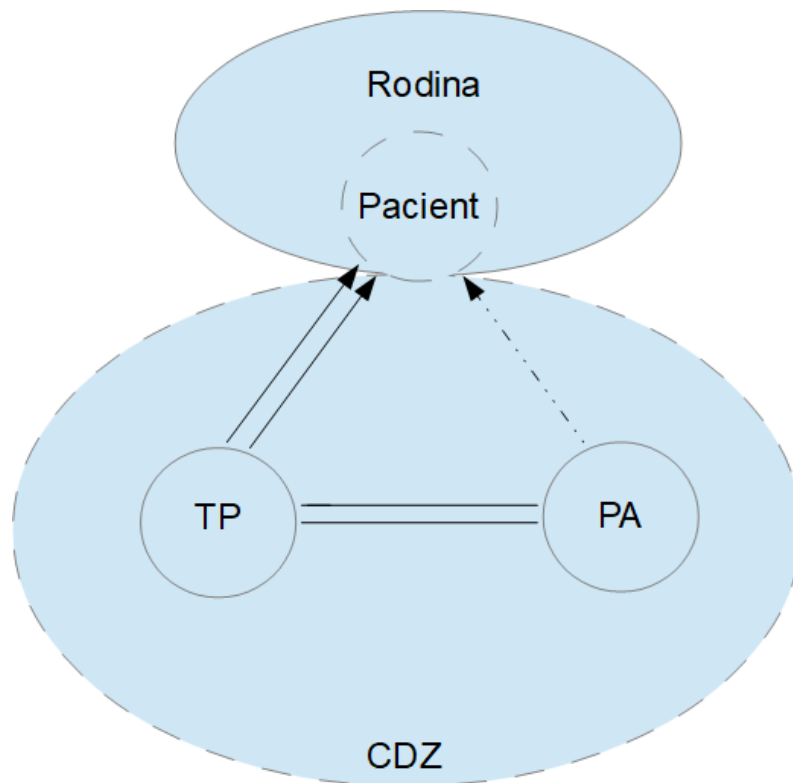
Pacienti se somatickým onemocněním



Pacienti se somatickým onemocněním

- globální x izolovaný zdravotní problém
- př. imobilní pacientka s hraniční sebepéčí, nedůvěřivá
- př. pacientka s dekompenzovaným diabetem a taktéž dekompenzovanými bercovými vředy pod vlivem psychotických přesvědčení
- př. odmítání léků z psychotické motivace
- časová náročnost, omezené kompetence, odkázanost na služby mimo CDZ

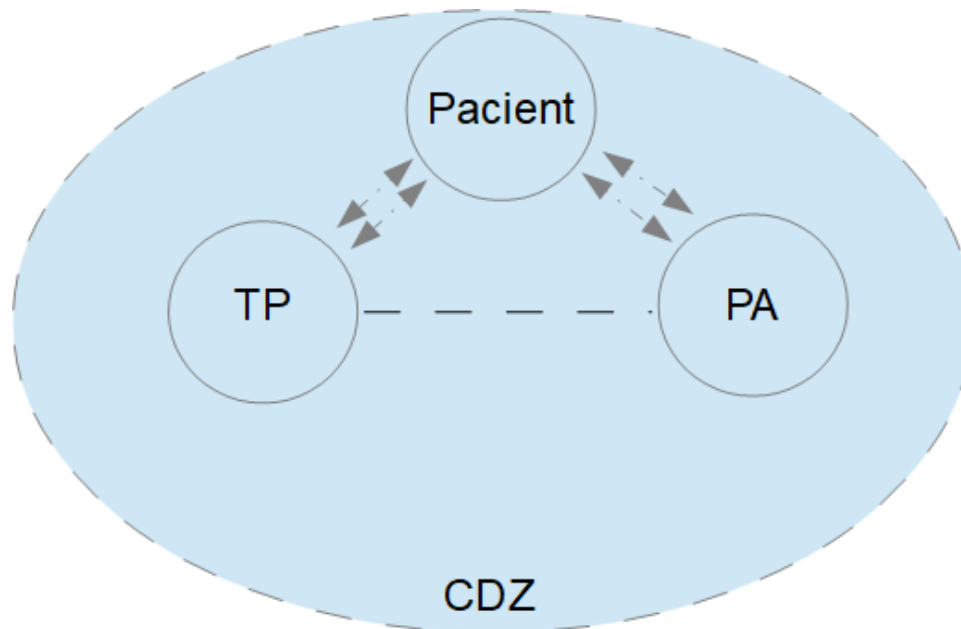
Nespolupracující pacienti



Nespolupracující pacienti

- asertivní kontaktování, nechtěný host vnucující své pravdy
- patologie přesahující hranici jednotlivce, ztráta hranic
- frustrace z obtížnosti změny - reaktivní potřeba rázného řešení, vytržení pacienta z nemocného prostředí
- cíl - pracovat s celkem

Pacienti s hraniční dynamikou



Pacienti s hraniční dynamikou

- navázání intenzivního vztahu - ohrožení z blízkosti/splynutí - separace, opuštění
- velké naděje a velká zklamání - vztek, agrese
- zažívání mnoha silných emocí

*Marco Polo popisuje most, kámen po kameni.
“Ale který kámen vlastně podpírá most?” ptá se
Kublaj chán.
“Most nepodpírá ten či onen kámen” vysvětluje
Marco “ale linie oblouku, který ty kameny tvoří”
Kublaj chán zmlkne a přemýšlí. Potom dodá:
“Proč tedy mluvíš o kamenech? Mně záleží jen
na oblouku.”
Polo odpovídá: “Bez kamenů by nebyl ani
oblouk”.
(Italo Calvino: Neviditelná města)*



Děkuji za pozornost

